

Social- og boligminister Pernille Rosenkrantz-Theils talepapir

Anledning	Besvarelse af samrådsspørgsmål J
Dato / tid	13. april 2023 kl. 14.10
Sted	Christiansborg
Talens varighed	Ca. 9 min.
Talens formål	Samråd
Publikum og programpunkt	Socialudvalget

SOU alm. del samrådsspørgsmål J stillet efter ønske fra Mette Thiesen (DF):

”Vil ministeren redegøre for sin holdning til, om de forhold man som beboer, arbejdstager og pårørende skal agere under på landets bosteder, er hensigtsmæssige? Og vil ministeren redegøre for sin holdning til, om man har mulighed for at kunne passe på de mennesker, man har i sin varetægt, når der fra lovens side, er forhold, der besværliggør det, og agter ministeren at ændre på disse forhold? Vil ministeren endeligt redegøre for, om ministeren agter at indkalde folketingets partier til forhandlinger med den hensigt at få kigget på lovgivningen på socialområdet, så lovgivning og muligheder modsvarer hensigten om at kunne passe ordentligt på borgerne og samtidig minimere dokumentationskravene? Der henvises til artiklerne ”Hjerneskadet vågner og bider sit sengetøj i stykker – bosted må ikke bruge kamera til at overvåge ham om natten” bragt på Tv2.dk den. 7. februar 2023 og ”Bosted må ikke bruge sengehest til hjerneskadet – hans seng er nu kørt ned i gulvhøjde” bragt på Tv2.dk den 11. februar 2023.”

Det talte ord gælder

Tak for det.

Der foreligger jo en politisk aftale, så noget af det er jo utroligt nemt at svare på, fordi jeg var selv med til at forhandle aftalen i øvrigt. I forbindelse med den aftale blev det aftalt, at vi skal genbesøge reglerne, og at der skal være en evaluering. Evalueringen er i gang nu, og den kommer formodentligt til sommer, og i efteråret går vi i gang med at revidere reglerne. Så den del er jo helt simpel. Jeg synes, at det er en god idé at overholde aftaler, og her taler vi om en bred aftale, som Dansk Folkeparti selv er med i. Så ja, selvfølgelig har vi tænkt os at leve op til den aftale der er, og det er også klogt at genbesøge reglerne.

Jeg tror faktisk, at det var Dansk Folkeparti, og det her er på erindringen, så I skal ikke tage det mere faktuel, men som jeg husker det, var det fru Karina Adsbøl, der lagde rigtig meget vægt på i slutningen af forhandlingerne, at der skulle ligge en revisionsbestemmelse fordi tingene jo forandrer sig med tiden.

For at komme med et helt lavpraktisk eksempel, som de fleste mennesker, der har småbørn, kender: Da jeg fik mine småbørn, der var en babyalarm uden billede på, hvor babyalarmerne i dag har billede på. Det betyder selvfølgelig noget for vores opfattelse af, hvornår overvåger man, og på hvilken måde overvåger man. De fleste mennesker i dag vil opfatte det som fuldstændig naturligt at stille en babyalarm, også selvom, der er billede på, men det gjorde man bare ikke for nogle år siden, fordi der fandtes den type alarmer med billede ikke.

Derfor er det en god idé løbende at revidere reglerne, fordi teknologien forandrer sig, og de hjælpemidler, der findes, forandrer sig, og det vil sige måden man griber tingene an på, skal selvfølgelig forandre sig med det. Derfor er det klogt, at vi løbende genbesøger de her ting.

Jeg synes jo omvendt også, at det er vigtigt, at man gør det grundigt, fordi der skal findes nogle balancer.

Jeg kunne også være blevet kaldt ind i et samråd, hvor jeg blev stillet spørgsmål om for mange magtanvendelser, og så ville perspektivet have været det modsatte. I det modsatte tilfælde ville jeg blive spurgt, om det ikke var en god idé, at der var flere indberetninger i forbindelse med magtanvendelser.

Det er jo præcis den balance, som man har forsøgt at ramme i forhandlingsrummet. At man på den ene side godt er klar over, at når man har at gøre med borgere, der for manges vedkommende ikke selv har en stemme, borgere, som der i psykiatrien og andre steder anvendes magt over for. Det vil sige, at på den ene side er der jo et behov for at beskytte borgeren mod unødige magtanvendelser.

Vi ved også, at antallet af magtanvendelser stiger, hvis det er sådan, at der ikke er tilpas med meget personale til stede, eller hvis det er sådan, at det personale ikke har den tilstrækkelige grad af faglighed. Det vil sige, at på den ene side er det rigtig vigtigt, at velfærdsteknologi ikke bliver til århundredes spareøvelse, og at det at vi giver lov til alle mulige ting, der umiddelbart på enkeltsagerne kan lyde enormt kloge fører til det resultat, at man på steder, hvor man ikke har sat de nødvendige ressourcer af, eller ikke har sørget for, at personalet har den rigtige faglige sammensætning så bruger det til at få en hverdag til at køre, som ikke er rar for nogen af parterne. En hverdag, som hverken er rar for beboerne, fordi magtanvendelserne bliver for mange og unødigt mange fordi man ikke har de tilstrækkelige ressourcer eller faglige kræfter til rådighed.

Vi kunne lige så godt have haft et samråd om, hvordan vi reducerer anvendelsen af magt over for borgere på bostederne, og så ville kravene omvendt være, at der skal være indberetning i forbindelse med enhver form for magtanvendelse eksempelvis om der er brugt stofseler eller videoovervågning osv.

Når vi så tager det andet perspektiv, og ser på de steder, hvor der faktisk er ansat fagligt kompetente mennesker og hvor der er ressourcer nok, så virker det jo fuldstændig hul i hovedet, at man ikke kan få lov til at træffe nogle beslutninger, som dem, der bliver nævnt her i samrådet. Det er den anden side af det.

Det vil sige, at det dilemma, som vi skal løse, når vi kigger på de her regler i efteråret vil være at finde balancen. Vi skal give tilpas meget frihed til det personale, der er fagligt kompetent, og som knokler en vis del ud af bukserne for at få den bedst tænkelige hverdag omkring borgerne. Vi skal give dem frihed til at træffe de beslutninger, der er åbenlyst rigtige. Vi skal samtidig give dem frihed i forhold til ikke at skulle indberette i samme omfang, så de kan bruge tiden på borgerne, og ikke bag en computer, hvor de sidder og indberetter alt muligt. Det er det, vi på den ene side gerne vil. På den anden side, så skal vi også have nogle værnsregler,

der gør, at man ikke bare kan spare noget ned under gulvbrædderne

Jeg har hørt nogle horrible eksempler på, hvad man kan finde på for at optimere på økonomi, og derfor vil jeg sige, at man skal passe meget på med at falde ned i den krukke, hvor vi bare afskaffer alle regler og indberetningsregler. Fordi der er sikkert 80 procent, der kan finde ud af at håndtere det på en rigtig god og ordentlig måde, men der er også, jeg ved ikke om det fordeler sig 80-20, for på socialområdet plejer det at være en nogenlunde 80-20 fordeling i forhold til, at 20 procent så bliver underlagt et pres oppefra, fordi der ikke er sat nok ressourcer af, og fordi man ikke har ansat uddannet personale til så at anvende magt på en måde, som jeg mener er fuldstændig utilstedelig. Hvor man bruger magten, så at sige, eksempelvis ved at spænde folk fast eller overvåge dem for at kunne og spare og fyre personale. Det er simpelthen så synd for borgerne, og det er synd for det personale, der er tilbage. Så den fine, fine balance skal vi have fundet.

Når jeg så bliver spurgt til, om snittet ligger rigtigt i dag, så er mit svar, at det tror jeg simpelthen ikke at det gør. Forstået på den måde, at det skulle da være ufatteligt, om vi havde fået lavet nogle stentavler med alle de rigtige regler, da vi lavede aftalen dengang. Jeg har simpelthen aldrig prøvet før, at man laver nogle regler, og så er det hele bare perfekt. Så det kan jeg simpelthen ikke forestille mig.

Jeg har også hørt nogle eksempler, blandt andet nogle af dem, der bliver nævnt her, hvor jeg synes, at det er helt oplagt, at vi går ind og ændrer forholdene. Jeg vil dog bare appellere til, at vi også lige har et andet blik på, sådan at vi både ser på, hvor der er risiko for, at man af sparehensyn gør dit, dut, dat og sætter det op over for det andet, når vi træffer beslutningerne.

Jeg har også en fornemmelse af, bare for at lægge det ind på bordet også, så man kan spekulere over det, forud for, at vi skal revidere reglerne, at der er meget stor forskel på, hvor interessenterne på området står. Det tror jeg afspejler, at interessenterne repræsenterer forskellige typer af handicap, og derfor mener jeg, at der ligger en overvejelse i, hvordan vi håndterer, at det der er fagligt fuldstændig rigtigt og forsvarligt, og den gode måde at gøre det på, hvis det er én type handicap, kan være den helt forkerte tilgang og afstedkomme alt for meget magtanvendelse, hvis det er en anden type handicap. Jeg tror, at det er det interessenternes forskellige holdninger afspejler.

Det er nogle af de spørgsmål, vi skal stille lidt nysgerrigt. Før vi går på sommerferie, har vi inviteret interessenterne til en drøftelse, fordi det jo godt kan være, at vi i højere grad skal kunne differentiere alt efter, hvad det er for en type handicap i den enkelte situation.

Det er det, jeg ville sige indledningsvis. Jeg glæder mig rigtig meget til den debat. Jeg håber, at vi ender med at kunne lave en bred aftale igen. Jeg tror, at det er en selvstændig vigtig pointe, at aftalen bliver bredt funderet i Folketinget, fordi de her regler er af så afgørende betydning for de mennesker, vi har at gøre med, og derfor skal vi gøre det grundigt.

Jeg ved, at TV2 senere i dag har tænkt sig at spørge mig, om vi ikke burde gøre det hurtigere. Jeg vil bare sige nej - helt nej. Når jeg siger det så stramt, så er det simpelthen fordi, at det faktisk ikke er uden hoved, at så bredt et udsnit af Folketingets partier har truffet beslutninger om at vedtage nogle regler og at der skal evalueres, så man har et solidt fundament at stå på, før man begynder at træffe beslutninger om nogle nye regler.

Det er faktisk nøje gennemtænkt. Der er brugt mange timer på at finde ud af, hvordan skal processen være omkring de her ting, for at man ikke på baggrund af enkeltsager træffer hurtige beslutninger, der gør, at man ser god ud i TV-avisen, men som så bagefter giver alle mulige problemer, fordi man ikke lige havde overvejet, at nogen kunne finde på at bruge det som en måde at kunne spare en masse penge på.

Tak.